

Vasemmistoliiton tavoitteena tasa-arvoinen Turku

Turun Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ajaa pormestariohjelmaneuvoittelussa parannuksia alueelliseen hyvinvointiin, lähipalveluihin, ja kaupungin työntekijöiden palkkaukseen.

Alla valtuustoryhmän vastaukset pormestariohjelmasta koskeviin kysymyksiin. Kokoomuksen neuvottelijan Minna Arven kysymykset lihavoituna, valtuustoryhmän vastaukset tavallisella fontilla.

1. Talous

- **Sitoudutteko talouden kestävään tasapainottamiseen virkaesityksen mukaisesti (esitys liitteenä)?**

Kuntien toimintaympäristö muuttuu tulevan valtuustokauden aikana merkittävästi sote-uudistuksen myötä, minkä lisäksi koronakriisi tulee vaikuttamaan kuntien toimintaan merkittävästi vielä tulevien vuosien aikana, kun hoiva- ja oppimisvelkaa pitää lyhentää. Julkistalouden ennusteet näyttävät tulevien vuosien osalta kuitenkin hyviltä, ja on odotettavissa, että talous lähtee kasvuun nopeasti rajoitustoimien purun jälkeen. Tilanteessa, jossa toimintaympäristö on poikkeuksellisen voimakkaassa muutoksessa, ei ole perusteltua lähteä tekemään hätiköityjä ja perustelemattomia kunnan talouden tasapainottamispäätöksiä.

Erityisen tärkeää on huolehtia sivistys- ja hyvinvointitoimialan peruspalveluiden parantamisesta, jotta myös koronan kielteiset vaikutukset oppimiseen ja hyvinvointiin saadaan pidettyä mahdollisimman pieninä. Olemme valmiita työskentelemään virkaesitysten pohjalta kuitenkin niin, että pidämme kunnan itse järjestämästä palvelutasosta kiinni. Emme sitoudu leikkauksiin, vaan haluamme parantaa palveluita.

- **Miten mielestänne tulisi toimia, jos tulokehitys jää ennustetusta tavoitteesta?**

Vähentää ostopalveluita viitaten tarkastuslautakunnan huomioihin ostopalveluiden kustannusten noususta, ja karsia vetovoimahankkeita sekä konsernihallinnosta.

Jos palveluiden turvaaminen sitä vaatii, voidaan korottaa kuntaveroa maltillisesti +0,25% (n. 8 miljoonan euron lisätulo). Tampereen kuntaveroprosentti on +0,75%-yksikköä korkeampi kuin Turulla. Kaikkien Turun naapurikuntien paitsi Naantalin kuntaveroprosentti on Turkua korkeampi.

- **Sitoudutteko jo päätetyn sopeuttamisohjelman toimeenpanon läpivientiin? Entä näettekö sopeutusohjelmassa päivitystarpeita ja jos, niin mitä?**

Näemme sopeutusohjelmassa päivitystarpeita. Koronakriisin jälkeen on ensisijaisen tärkeää tarkastella erityisesti hyvinvointitoimialan tilannetta ja sille sektorille päätettyjä sopeutustoimia sekä huolehtia resurssien riittävydestä: erityisesti sopeuttamisohjelmaan sisältyvät asiakasmaksujen korotukset ja sairaalapaikkojen vähentämiset ovat ongelmallisia.

Ikäihmisten määrä ja heidän palvelutarpeensa kasvaa tulevina vuosina. Vanhustenhoidon palvelut vaativat lisää resursseja. Turun tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota kahteen asiaan vanhusten kotihoidossa: valvonnan puutteeseen ja rekrytoinnin hankaluuteen.

Henkilöstöpolitiikka ja Turun palkkausjärjestelmä kaipaa pikaista tarkastelua. Esitämme laajan palkkaohjelman aloittamista Turkuun Helsingin tapaan. Haluamme tehdä Turusta vetovoimaisen työnantajan, joka arvostaa työntekijöiden ammattitaitoa ja panostusta.

Palveluista säästäminen kasvattaa pitkällä aikavälillä menoja, kun palvelutarve kasvaa.

Myös valtuuston 16.11.2020 päätös tulee toteuttaa täysimääräisesti: "Muiden säästöjen ei tule heikentää opetuksen laatua tai tukipalveluita eikä kasvattaa keskimääräistä ryhmäkokoja Turussa. Tarvittaessa toimialan määrärahoihin tehdään lisäys osavuosisikatsauksen yhteydessä, jotta ehdot täyttyvät". Toistaiseksi päätöksen toimeenpanoa ei ole todennettu riittävällä mittaristolla. Päätöksenteon pohjaksi tarvitaan vertailevat mittarit eri koulujen ryhmäkoista ja tukipalvelujen toteutumisesta.

- **Mitkä ovat tärkeimmät keinot talouden tasapainon varmistamiseen sekä menojen että tulojen osalta?**

Nykyisestä kunnan itse järjestämästä palvelutasosta pidetään kiinni tasapainotuksesta huolimatta.

1. Vetovoimahankkeiden karsiminen ja konsernihallinnon menoista leikkaaminen.
2. Ulkoistettujen palveluiden käyttöä hillitään ja kohdennetaan.
3. Rakennushankkeiden valvonnan parantamista jatketaan siten, että suunnitellut budjetit pitävät.
4. Kuntaveroa voidaan maltillisesti korottaa.

- **Oletteko valmiita tehostamaan kaupungin palvelutuotantoa ja pidättäytymään veronkorotuksista?**

Muuttuvassa toimintaympäristössä ei ole järkevää sulkea mitään talouden tasapainottamiskeinoa pois, eikä Vasemmistoliitto sitoudu veronkorotuksista pidättäytymiseen yleisenä linjauksena.

Kunnan itse järjestämästä palvelutasosta on syytä pitää kiinni. Koemme, että nykyinen puutteellisesti resursoitu palvelujärjestelmä johtaa kalliiden ja raskaiden

hoitojen käyttöön. Peruspalveluja ja ennaltaehkäiseviä palveluja kannattaa vahvistaa. Tehostamiseen kannattaa lisäksi sisällyttää kaupungin henkilöstöpolitiikan ja palkkausjärjestelmän kehittäminen henkilöstömyönteiseen suuntaan.

Olemme valmiita hillitsemään kaupungin palvelusetelikäytäntöä. Tarkastuslautakunnan esiin nostama valvonnan puute esimerkiksi kotihoidossa on syytä korjata.

- **Oletteko valmiita hyödyntämään kaupungin omaisuutta investointien rahoittamiseen?**

Kaupungin tuottavan tai tarpeellisen omaisuuden myynti ei ole taloudellisesti kannattavaa kaupungin kannalta pitkällä tähtäimellä.

Olemme valmiita siihen, että kaupunki hyödyntää omaisuuttaan esim. tontteja ulosvuokraamalla. Lisäksi meillä on valmiutta tapauskohtaisesti sopia joidenkin tonttien myynnistä, mutta tämä tulee tehdä erillisen, tarkan kokonaisselvityksen perusteella, ja katsomme, että omaisuuden myynnin ei ole syytä olla pääasiallinen rahoituskeino. Kokonaisselvityksessä on syytä myös huolehtia, että kaupungin tonttihankinta on riittävää.

- **Oletteko valmiit asettamaan velanotolle kestävän tavoitetason ja kytkemään sen käyttötalouden tasapainoon?**

Siinä tapauksessa kyllä, että nykyisestä kunnan itse järjestämästä palvelutasosta pidetään kiinni.

2. Tavoitteet

Mitkä ovat tärkeimmät tavoitteenne ohjelman sisällöissä tärkeysjärjestyksessä?

Sekä otsikot että niiden alla olevat sisällöt tärkeysjärjestyksessä:

A. Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen

Otetaan syrjäytymisen ehkäisy keskeiseksi tavoitteeksi.

1. Palkkaohjelma: palkankorotus erillisen selvityksen perusteella niille, jotka palkkakuopassa.
2. Mielenveyspalvelujen parantamisen jatkaminen
3. Vahvistetaan opetuksen resursseja (ml. erityisopetus ja alueellinen myönteinen erityiskohtelu, koulukiusaamisen ehkäisy)
4. Kaupungin itse järjestämän perusterveydenhuollon vahvistaminen
5. Vanhusten palveluasumisen paikkojen lisääminen
6. Terveyskeskusmaksujen poisto ja muiden asiakasmaksujen alentaminen
7. Kaupungin oman varhaiskasvatuksen laajentaminen ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden pienentäminen

8. Tasa-arvoisen harrastamisen ja liikunnan edistäminen
9. Ei-valkoisten naisten aseman parantaminen huomioiden mm. koulutus- ja työllistymismahdollisuudet.

B. Kaupunki organisaationa: parempi johtaminen, parempi päätöksenteko ja asukkaiden osallisuus

1. Henkilöstön palkkaohjelma
2. Henkilöstöpolitiikan uudistaminen (henkilöstömyönteiseen suuntaan). Vahvistetaan kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua mm. vahvistamalla kaupungin henkilöstön osaamista lasten ja nuorten seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisystä ja rasmin vastaisesta toiminnasta
3. Kaupungin sisäinen tiedottaminen ja johtaminen
4. Edistetään rakennuskulttuurin muuttamista hallituksi. Tuodaan kaikki hankkeet jo tarveselvitysvaiheessa valtuustoon.
5. Osakeyhtiöissä noudatetaan vastaavaa julkisuutta kuin kaupungin toimielimissä.
6. Kaupungin kaavoitusmonopolin vahvistaminen. Alueellisia yleiskaavoja maankäytön suunnittelemiseksi.

C. Kiertotalous ja hiilineutraali Turku

1. Edistetään kattavalla lähipalveluverkostolla kestäviä liikkumismuotoja
2. Suojellaan hiilinielut ja turvataan viheralueet ja lähiluontokohteet, edistetään puurakentamista.
3. Lähimetsien, viheralueiden ja nykyisten suojelualueiden turvaaminen sekä Mälikkälä-Kuninkojan ikimetsän suojeleminen
4. Lasketaan uusien kaavojen kokonaishiilivaikutukset

D. Kestävä kasvu - kaupunkikehitys ja asumisen tavoitteet

1. Kaupungin vuokra-asuntojen lisääminen hajautetusti ympäri kaupunkia alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi
2. Tehdään laaja lähiöohjelma, jonka vähimmäistavoitteena on lähiöiden nykyisten palvelujen kehittäminen, ei vähentäminen
3. Jatketaan asunnottomuuden hoitoa "asunto ensin" -periaatteella
4. Nopeutetaan pyöräteiden, -kaistojen ja -katujen sekä kävelykatujen lisäämistä (pyöräily erotetaan lähtökohtaisesti muusta liikenteestä yksisuuntaisena ja eri tasoon jalankulun, pysäköinnin ja ajoradan kanssa)
5. Lisätään aurinkovoimaa ja puurakentamista

E. Korkeakouluyhteistyö ja yritykset, työllisyys

1. Turvataan riittävät työllisyysmäärärahat. Työttömien yhdistysten resurssit turvataan. Työllistämässä painospiste palkkatukitoihin ja kaupungin omiin tehtäviin tapahtumaan työllistämiseen. Palkkatukirahojen määrää kasvatetaan. Konsernihallinnon tavoitteeksi otetaan, että yhtiöissä harjoitetaan työllistämistoimia. Käytetään oppisopimusta.
2. Työllistäminen huomioidaan kilpailutusten yhteydessä. Korkeakouluharjoittelijoille tarjotaan palkallisia harjoittelupaikkoja.
3. Taiteen vapaankentän tukeminen: tilat ja toiminta. Yhteistyö Turun AMK:n Taideakatemia kanssa.

F. Talous ja investoinnit

1. Lähiöiden lähipalvelut (esim. Lausteen koulu, Pernon yläkoulu lähikouluperiaatteella, terveysasemat, liikuntapaikat ja urheilupuisto, nuorisotilat, kirjastot, uimahalli itäiseen Turkuun jne.)
2. Koulujen ja päiväkotien kattava uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen (sisäilmaongelmat)
3. Taiteiden talo

G. Matkailu ja saavutettavuus

1. Runkobussilinjojen toteuttamisen nopeuttaminen kuitenkin pidentämättä pysäkkivälejä ja heikentämättä nykyistä kattavuutta
2. Subventoidaan kulttuurihyvinvointiin liittyvän kimmoke-rannekkeen käyttöä halvemmilla joukkoliikennemaksuilla eri ryhmille
3. Tunnin juna ja lähijunaliikenne

H. Kansainvälisyys ja verkostot

1. Pohjoismaista ystävyyskaupunkitoimintaa ja Eurooppafoorumia kehitetään.

3. Kaupungin kärkihankkeet

Tällä hetkellä Turulla on kolme: Tiedepuisto, keskustan kehittäminen ja Smart and wise Turku, jonka sisällä ovat osakokonaisuuksina hiilineutraalius ja resurssiviisaus, syrjäytyneisyyden ehkäisy, digitaaliset palvelut ja palveluiden ohjaus, liikenne ja liikkuminen, turvallisuus.

- **Mitä kärkihankkeita tulevalla kaudella tulisi olla? Kärkihankkeiden tulisi siirtyä ajan kuluessa osaksi toimintaa, kärkihanke vaatii erityistä painotusta ja resurssointia, sekä selkeän toimenpideohjelman neljälle vuodelle.**

- **Uusia kärkihankkeita voitaisiin asettaa esim.**
  - **osaamisen ja tutkimuksen kärkihanke**
  - **kulttuurin kärkihanke**

Esitämme kärkihankkeiksi kahta kärkihanketta:

1. Turun alueiden ja lähiöiden eriytymisen ja syrjäytymisen ehkäisemisen kärkihanke.

ja

2. Kulttuurin kärkihanke.

1. Ensimmäinen esittämämme kärkihanke kytkeytyy Turun kaupunkistrategian päämäärään: Turun alueiden ja lähiöiden eriytymisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen.

Tämä kärkihanke muodostaa sateenvarjon, joka koskettaa lähipalveluiden kattavaa kehittämistä alueilla, asuntopolitiikkaa, työllisyyspolitiikkaa, sosiaali- ja terveystalitiikkaa, koulutuspolitiikkaa ja kulttuuri- ja liikuntapolitiikkaa. Lähipalveluina on pyrittävä edistämään mm. tasa-arvoista koulutusta ja vähentämään alueellista eriarvoistumiskehitystä.

Monien kaupunkien tavoin Turun tulee suunnata niille alueille, joilla tarvetta on, ns. ”myönteistä erityiskohtelua” (positiivista diskriminaatiota).

On syytä luoda alueiden välisen tasa-arvon ja eriytymiskehityksen seurantaan selkeä indikaattorikehikko, jonka varassa voidaan säännöllisesti analysoida kaupungin toimenpiteiden vaikutuksia alueiden polarisaatiokehityksen pysäyttämässä ja tasa-arvoistumiskehityksen etenemisessä..

2. Kulttuurin kärkihanke vahvistaa kulttuurikentän kehitystä. Sen tavoitteena on luoda Turusta aineettoman kasvualan keskus sekä auttaa alan jälleenrakennuksessa.

Kärkihankkeen tärkeimpinä konkreettisina toimenpiteinä on ratkaista kestävästi turkulaisen taide- ja kulttuurikentän resurssivaje sekä tilakriisi. Kärkihankkeen myötä taiteen ja kulttuurin ammatinharjoittamisen sekä harrastamisen edellytykset ovat parantuneet ja vuoropuhelua taidekentän ja kaupungin välillä parannettu. Kulttuurista ja taiteesta tulee Turun todellinen vetovoimatekijä.

Kulttuurin kärkihanke pitää sisällään seuraavat toimenpiteet ja tavoitteet:

- Turkuun perustetaan Taiteen talo. Taiteen talon keskus perustetaan Rettigin tupakkatehtaaseen, jonka ostamiseen kaupunki sitoutuu. Kaupunki tarjoaa taide- ja

kulttuuritoimijoille edullisia ja saavutettavia työ- ja yleisötiloja Rettigistä. Lisäksi kartoitetaan muita tiloja taide- ja kulttuurikentän saataville.

- Turku vahvistaa taiteen vapaan kentän rahoitusta. Veikkausvarojen vähentyessä kuntien merkitys kulttuuritoimijoiden tukijana kasvaa.
- Kaupungin tarjoamien avustusten painopiste on perustoiminnan rahoituksessa. Hanke- ja projektirahoitusten yhteydessä kriteerien tulee olla mahdollisimman vapaamuotoiset
- Koko taide- ja kulttuurikentälle (myös harrastajatoimijat sekä ei-sopimuskumppanit) tarjotaan mahdollisuutta monivuotisiin avustuksiin tukemaan pitkäjänteistä toiminnan suunnittelua.
- Turussa vahvistetaan kulttuurin saavutettavuutta tarjoamalla kulttuuritoimijoille rahoitusta taide- ja kulttuuritoiminnan viemisessä lähiöihin.

4. Toimintaperiaatteet

Oletteko valmis sitoutumaan Turku-strategian mukaisiin toimintaperiaatteisiin ja niiden lisäksi yhteen uuteen?

- **Läpinäkyvyys ja onnistuminen (UUSI)**
- **Asukas- ja asiakaslähtöisyys**
- **Vastuullisuus ja suvaitsevaisuus**
- **Uudistuminen ja yhteistyö**

Siinä tapauksessa kyllä, että Turun sisäisten alueiden eriytymisen ehkäisemiseksi sovitaan riittävät resurssit ja konkreettiset toimenpiteet. Esimerkiksi lähiöiden palvelujen nykyisestä laadusta ja monipuolisuudesta kannattaa pitää kiinni.

Lisäksi henkilöstöpolitiikkaa on tarve uudistaa siten, että palkkakuoppia suhteessa muihin kuntiin pienennetään, ja siten, että oman henkilöstön työhyvinvointia parannetaan.

Kärkihankkeet eivät voi olla vain konsernihallinnon menoja kasvattavia, ja niiden pitää näkyä kuntalaisten palveluiden parantumisessa.

Lisätietoja:

Mirka Muukkonen, valtuustoryhmän väliaikainen puheenjohtaja

puh. 045 114 4099 tai mirka.muukkonen(a)turku.fi